

UVOD

U zadnjoj godini svoga mandata počeo sam ozbiljno razmišljati o pisanju memoara. Po preporuci Karla Rovea sastao sam se s preko desetak uvažanih povjesničara. Rekli su mi svi, da imam obavezu pisati. Smatrali su da mi je važno vlastitim riječima zapisati svoje gledište o predsjedničkom mandatu.

"Jeste li ikad gledali film *Apollo 13*?", upitao me povjesničar Jay Winik. "Svi znaju da se astronauti na kraju uspiju vratiti kući. Ali ostajete i dalje u napetosti, razmišljajući kako će to učiniti."

Gotovo su svi povjesničari predložili da pročitam *Memoare* predsjednika Ulyssesa S. Granta, što sam i učinio. Ta knjiga dočarava njegov jedinstveni izraz: on se služi anegdotama da bi dočarao svoja iskustva tijekom Građanskog rata. Bilo mi je jasno zašto se njegovo djelo održalo.

Poput Granta, odlučio sam da neću napisati iscrpno izvješće o svom životu ili predsjedništvu. Umjesto toga opisao sam vrijeme koje sam proveo u Bijeloj kući, usredotočujući se na najvažniji dio posla – donošenje odluka. Svako se poglavlje temelji na jednoj važnoj odluci, ili nizu povezanih odluka. Zbog toga knjiga teče tematski, ne kronološki – dan za danom. Ne dotičem se svih važnih pitanja s kojima sam se susreo. Mnogi predani članovi moga kabineta i osoblja spomenuti su ili nakratko, ili uopće nisu. Cijenim njihov rad i predanost, i uvijek ću im biti zahvalan na njihovom doprinosu.

Pišući ovu knjigu imao sam dva cilja. Prvo, nadam se da ću uspjeti prikazati kako je bilo osam uzastopnih godina služiti kao predsjednik. Vjerujem da neće biti moguće, barem nekoliko desetljeća, doći do konačnih zaključaka o mom mandatu, niti, zapravo, o bilo čijem drugom nedavnom mandatu. Prolazak vremena dopušta da se strasti smire, da se rezultati razjasne i da povjesničari usporede različite pristupe. Nadam se da će ova

knjiga poslužiti kao izvor svakom tko proučava ovo razdoblje u američkoj povijesti.

Drugo, pišem kako bih čitateljima omogućio uvid u donošenje odluka u složenim uvjetima. Mnoge odluke koje predsjednik mora donijeti su teške, a na objema stranama su jaki argumenti. Kroz ovu knjigu opisujem opcije koje sam morao odvagivati i načela koja sam slijedio. Nadam se da ćete tako bolje razumjeti zašto sam donio te odluke. Možda će vam se to čak pokazati korisnim pri donošenju odluka u vašem vlastitom životu.

Trenuci odlučivanja većinom se temelje na mojim sjećanjima. Uz pomoć istraživača, potvrdio sam svoju priču vladinim dokumentima, tadašnjim bilješkama, osobnim intervjuima, novinskim izvještajima i drugim izvorima, od kojih neki još uvijek imaju oznaku tajne. U određenim slučajevima morao sam se osloniti isključivo na vlastito pamćenje; ako u knjizi postoje netočnosti, odgovornost za to je samo moja.

Na stranicama koje slijede dao sam sve od sebe da razjasnim svoje odluke – one prave, one krive, i one koje bih promijenio kad bih imao priliku. Dakako, u predsjedničkom mandatu ne možete se vratiti u prošlost i ispravljati svoje greške; morate učiniti to što vjerujete da je ispravno i prihvatiti posljedice. Ja sam pokušao tako činiti svakoga dana svog osmogodišnjeg mandata. Biti predsjednikom bila je najveća čast moga života, i zahvalan sam vam što mi dajete priliku da svoju priču podijelim s vama.